

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 357/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ] - [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Michalom Fecil'akom, advokátom, Jesenná 8, Prešov, proti postupu Okresného súdu Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 91/2016 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. marca 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecného súdu v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal Okresnému súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie vo výške 2 000 eur a náhradu trov konania na účet jeho právneho zástupcu.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného spisu všeobecného súdu vyplýva nasledovný stav veci:

3. V napadnutom konaní sa sťažovateľ domáhal proti žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 35 148,23 eur s príslušenstvom spoločne s opakovanými (mesačnými) platbami náhrady za budúce obdobie vo výške 1 055,16 eur z titulu náhrady za užívanie nehnuteľnosti – pozemku bez právneho dôvodu.

4. Okresný súd rozhodol o nároku sťažovateľa rozsudkom č. k. 8 C 91/2016 z 2. júna 2017 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“). Proti II. výroku, ktorým bola žaloba v prevyšujúcej časti zamietnutá, a III. výroku rozsudku okresného súdu, ktorým súd rozhodol, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 22 Co 74/2017-362 z 11. apríla 2019 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v jeho druhom výroku potvrdil a vo výroku III zmenil tak, že sťažovateľovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v plnom rozsahu. Krajský súd zároveň uviedol, že o výške náhrady trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 4 Cdo 214/2019 z 29. apríla 2020 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) odmietol. Uznesenie najvyššieho súdu bolo okresnému súdu doručené spoločne so spisom 14. mája 2020.

6. Po doručení uznesenia najvyššieho súdu sťažovateľovi žiadal sťažovateľ okresný súd viacerými podaniami (podania z 3. júla 2020, 5. novembra 2020 a 15. decembra 2020, pozn.) o rozhodnutie o výške náhrady trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti postupu okresného súdu v napadnutom konaní podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) Keďže okresný súd v konaní o výške náhrady trov nerozhodol už takmer 10 mesiacov (od doručenia mu uznesenia najvyššieho súdu) a vo veci nevykonal ani žiaden iný relevantný úkon a ani nijako nereagoval na viaceré žiadosti sťažovateľa, zastáva sťažovateľ názor, že okresný súd je pri rozhodovaní o výške náhrady trov napádaného konania nečinný, v dôsledku čoho porušuje základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a právo na prejednanie veci v primeranej lehote.

b) Ku kritériám, ktoré ústavný súd posudzuje pri rozhodovaní, či vo veci došlo k prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, sťažovateľ uviedol, že rozhodovanie súdov vo veciach výšky náhrady trov konania tvorí štandardnú rozhodovaciu agendu spojenú s každým súdnym konaním, ktorú súd spravidla vykonáva hneď po tom, keď konečné rozhodnutie vo veci nadobudne právoplatnosť. Rozhodovanie o výške náhrady trov konania preto nie je možné považovať za rozhodovanie súdu, ktoré je právne alebo fakticky zložitú. Sťažovateľ ďalej uviedol, že jeho správanie nemalo vplyv na prietahy v konaní, a zároveň zdôraznil, že trikrát žiadal okresný súd, aby rozhodol o výške náhrady trov konania a o vrátení súdneho poplatku, pričom na tieto žiadosti okresný súd nijako nereagoval.

c) V napadnutom konaní sťažovateľ očakával, že mu ako úspešnej strane sporu budú po právoplatnom skončení súdneho konania v primeranej lehote nahradené finančné prostriedky, ktoré v ňom vynaložil. Nečinnosť v postupe okresného súdu pri rozhodovaní o výške náhrady konania, ktorá trvá už takmer 10 mesiacov, tak zasahuje do práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a aj do jeho práva na legitímne očakávanie. Uvedenú dobu rozhodovania o výške náhrady konania považuje sťažovateľ za neprimerane dlhú.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Predmetom ústavnej sťažnosti je namiatané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré sťažovateľ vidí v nečinnosti okresného súdu, ktorý do dňa podania ústavnej sťažnosti nerozhodol o výške náhrady trov napadnutého konania.

9. Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako aj podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014, I. ÚS 210/2018, IV. ÚS 120/2018, IV. ÚS 172/2020), resp. ak argumenty v ústavnej sťažnosti sťažovateľa nepreukázali v čase jej podania takú intenzitu porušenia označeného základného práva, aby bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie (m. m. II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, I. ÚS 192/2015, I. ÚS 190/2019).

10. Ústavný súd ďalej poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý treba vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

11. Z ústavnej sťažnosti, ako aj predloženého spisu okresného súdu ústavný súd zistil, že po rozhodnutí najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa podanom proti rozsudku krajského súdu bol spis 14. mája 2020 vrátený okresnému súdu. Do podania ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (3. marca 2021) ubehlo takmer 10 mesiacov, počas ktorých okresný súd nerozhodol o výške náhrady trov konania. Uvedenú nečinnosť okresného súdu možno síce považovať za príčinu vzniku určitého prieťahu v konaní, avšak tento prieťah, zohľadňujúc tiež povahu veci, o ktorej okresný súd rozhoduje (výška náhrady trov konania, pozn.), podľa ústavného súdu nedosahuje takú ústavnoprávne relevantnú intenzitu, ktorá by ústavnému súdu umožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa. Ako už totiž bolo uvedené, nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, a ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama

osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, II. ÚS 129/06).

12. V tejto súvislosti ústavný súd, prihliadajúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, konkrétne na jeho rozsudok v prípade Čičmanec proti Slovenskej republike (rozsudok z 28. 6. 2016 k sťažnosti č. 65302/11), ktorým Európsky súd pre ľudské práva okrem iného konštatoval, že čl. 6 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby všetky stupne konania týkajúce sa rozhodovania o občianskych právach a záväzkoch vrátane konania nasledujúceho po rozsudku v merite veci (čo zahŕňa teda aj fázu konania týkajúcu sa trov) boli rozhodnuté v primeranej lehote, konštatuje, že postup okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 91/2016 týkajúci sa rozhodovania o výške trov konania sa zjavne nevyznačuje takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy.

13. Po preskúmaní ústavnej sťažnosti a postupu okresného súdu v napadnutom konaní, vychádzajúc z citovanej judikatúry, ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu nie je poznačený prietahmi v ústavne relevantnej intenzite, ktorá by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala ústavnému súdu dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny ako ani práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

14. Napokon ústavný súd poznamenáva, že ak by ďalší priebeh napadnutého konania signalizoval vznik prietáhov, toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni sťažovateľovi, aby po splnení všetkých zákonných podmienok predložil ústavnému súdu novú ústavnú sťažnosť.

15. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa obsiahnutých v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2021

Peter Molnár
predseda senátu